

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2016-04-20
Meddelad i
LinköpingMål nr
811-16**SÖKANDE**Tranås Anläggningsservice Aktiebolag, 556342-4331
Box 32
573 21 Tranås**MOTPART**1. Mjölby kommun
Tekniska kontoret
595 80 MjölbyOmbud: Advokat Ulf Setterud
Setterud Advokatbyrå Aktiebolag
Ågatan 39
582 22 Linköping2. BEFAB Entreprenad Mjölby AB, 556595-7452
Transformatorgatan 3
595 35 MjölbyOmbud: Maria Forsgren
Peab AB
Box 808
169 28 Solna**SAKEN**Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts. Rättelsen ska bestå i en ny anbudsutvärdering där anbudet från BEFAB Entreprenad Mjölby AB inte beaktas.

Dok.Id 244310

Postadress
Box 406
581 04 Linköping**Besöksadress**
Brigadgatan 3**Telefon**
013-25 11 00**E-post:**
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se**Telefax**
013-25 11 40**Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Mjölby kommun genomför upphandlingen Svartå strand, Etapp 1 med projektnummer 93027. Upphandlingen genomförs enligt förenklat förfarande och Mjölby kommun ska anta det anbud som har lägst pris.

I tilldelningsbeslut den 3 februari 2016 anges att Mjölby kommun antagit BEFAB Entreprenad Mjölby AB:s (Befab) anbud och att Mjölby kommun avser att ingå avtal med nämnda bolag. Av anbudssammanställningen framgår att Mjölby kommun rangordnat Tranås Anläggningsservice Aktiebolag (Tasab) på andra plats.

Tasab yrkar i ansökan om överprövning att Befabs anbud ska förkastas och att Tasab ska tilldelas det aktuella uppdraget.

Mjölby kommun och Befab motsätter sig bifall till Tasabs yrkande.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT***Tasab***

Vid granskning av Befabs inskickade anbud och prissatta mängdförteckning framgår att hänsyn inte har tagits till KFU 2, daterad den 21 januari 2016. KFU 2 innehåller bl.a. en reviderad mängdförteckning som ska prissättas i anbudet, vilken saknas i det anbud som Befab har lämnat. I de administrativa föreskrifterna framgår av AFB.23 att anbudslämnare är skyldiga att er-hålla ett komplett förfrågningsunderlag via e-avrop vid anbudslämnandet. Enligt AFB.31 i de administrativa föreskrifterna gäller att ett anbud ska vara komplett och innehålla samtliga begärda uppgifter och bilagor, vilket inte är fallet i Befabs anbud. Av AFB.5 framgår att för ett anbud ska tas upp till prövning ska det vara komplett enligt AFB.31.

Beräkningen och jämförelsen av de båda anbuden genomfördes efter att tilldelningsbeslutet skickats ut. Dessa handlingar tillhör därmed inte inlämnat anbud och kan således inte ligga till grund för någon upphandling. Mjölby kommun har vidare medgett att Befabs anbud innehåller en felaktig mängdförteckning och därmed inte är komplett men anför att det saknar reell betydelse. Man kan fråga sig var gränsen då går för vad som får saknas i inlämnat anbud och var i förfrågningsunderlaget det anges. Eftersom fel inlämnad mängdförteckning inte tar hänsyn till tolv reviderade ritningar kan det inte anses sakna reell betydelse. Anbuderna ska jämföras med samma underlag och vid samma tidpunkt, dvs. vid upphandlingstillfället, och inte i efterhand.

Mjölby kommun

Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande och omfattar markarbeten som förberedelse för ett byggprojekt avseende nyproduktion av bostäder inom området Svartå Strand i Mjölby. Enligt upphandlingsföreskrifterna AFB.53 ska det anbud antas som innehåller det lägsta priset. Anbudens pris beräknas genom att man summerar anbudspris, som utgör summan av mängdförteckningarna VA och EL, med summan på timprislistan. Timprislistan ingår i anbudsformuläret i vilken anbudsgivarna har fyllt i sina timpriser som därefter multipliceras med en fiktiv mängd. Anbudspriset är en funktion av anbudsgivarnas lämnade à-priser för ett stort antal arbeten multiplicerat med uppskattade mängder för varje arbete enligt mängdförteckningarna. Det ska understrykas att samtliga poster i mängdförteckningarna avser s.k. mängdrelaterade arbeten, vilket betyder att man först i efterhand kan fastställa vad utfallet blir. Inom byggbranschen är detta en vanlig metod att reglera priset för arbeten man i förväg inte säkert kan fastställa omfattningen av, eller vilken mängd som kommer att åtgå.

Under anbudstiden publicerade Mjölby kommun tre s.k. KFU som innehöll mindre justeringar av förfrågningsunderlaget. Till KFU 2 bifogades en reviderad mängdförteckning för va-arbeten. Den reviderade mängdförteckningen innehöll exakt samma arbeten men i några fall hade den uppskattade mängden ändrats något. Befab har lämnat ett klart lägre pris än Tasab, varför Befab har tilldelats kontraktet. Det sammanlagda priset var för Befab 8 126 354 kr och för Tasab 9 412 594 kr. Övriga anbudsgivare har lämnat högre priser.

I efterhand har Mjölby kommun uppmärksammats på att Befab använt den mängdförteckning för va-arbeten som följde med förfrågningsunderlaget och inte den reviderade mängdförteckning som bifogats KFU 2. Mjölby kommun har därför i efterhand justerat Befabs pris genom att sätta in de reviderade mängderna och därefter räkna om Befabs anbudspris. Av omräkningen följde att Befabs fiktiva pris ska vara 69 780 kr högre än vad som framgick av den första sammanräkningen. Befabs pris är dock fortfarande 1 364 066 kr lägre än Tasabs varför det står klart att Befab lämnat det lägsta priset oavsett vilken mängdförteckning man räknar på. Tasab har därför inte lidit någon skada av felsummeringen. Det ska förtydligas att utfallet beräknat på anbudsgivarnas à-priser kommer att utgöra den verkliga entreprenadsumman. Mängderna i mängdförteckningen har endast tjänat till att göra en realistisk och rättvis utvärdering av anbuderna. Befab har i och för sig lämnat sitt anbud med fel mängdförteckning för va-arbeten men detta har inte haft någon reell betydelse för anbudsutvärderingen och inte medfört någon skada för Tasab. Befabs anbud har varit komplett med samtliga efterfrågade handlingar och att man använt den mängdförteckning som fanns i förfrågningsunderlaget har inte haft någon betydelse för anbudsutvärderingen. Än mindre kommer det ha någon betydelse för utfallet eftersom angivna à-priser kommer att multipliceras med de mängder som blir det verkliga utfallet.

Befab

Befabs anbud har inte varit orent. Av AFB.31 i de administrativa föreskrifterna framgår vilka krav som gäller avseende ett anbuds form och innehåll. Befab har använt sig av angivet anbudsformulär. Befab har vidare genom att kryssa ”ja” under ”allmänna förutsättningar” bekräftat att förutsättningar och krav enligt förfrågningsunderlaget har accepterats och uppfyllts. I förfrågningsunderlaget ingår, enligt AFB.22, ej prissatt mängdförteckning daterad den 4 december 2015. Någon hänvisning till den mängdförteckning som skickades ut med KFU 20 den 21 januari 2016 finns således inte i anbudsformuläret eller förfrågningsunderlaget. Anbudet har därmed inte varit orent.

Om anbudet i och för sig skulle anses vara orent så skulle det vara oproportionerligt att förkasta anbudet på den grunden. Som Mjölby kommun anför så har den nya mängdförteckningen avvikit marginellt från den ursprungliga. Den innehåller inte några nya arbeten utan endast justerade mängder. Anbudsutvärderingen har därmed inte påverkats och Befab skulle ha vunnit även om den nya mängdförteckningen hade använts. Tasab har inte lidit någon skada eftersom man inte hade vunnit upphandlingen även om Befab hade använt sig av den nya mängdförteckningen.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE***Tillämpliga bestämmelser***

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska dessutom principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

Tasab har gjort gällande att Befabs anbud borde ha förkastats då anbudet inte är komplett. Det är i målet ostridigt att Befab i sitt anbud inte har beaktat den revidering av förfrågningsunderlaget som framgår av KFU 2, daterad den 21 januari 2016. Förvaltningsrätten har därmed att ta ställning till om Mjölby kommun genom att anta anbudet från Befab agerat i strid med någon bestämmelse i LOU.

Av upphandlingens administrativa föreskrifter framkommer under AFB.5, *Prövning av anbudsgivare och anbud*, bl.a. att ett anbud ska vara komplett enligt AFB.31 för att tas upp till prövning.

Av AFB.31, *Anbudets form och innehåll*, framgår bl.a. att anbudsformulär, daterat den 4 december 2015, ska användas för att ett anbud ska vara giltigt. Vidare framgår att anbudet ska vara komplett och innehålla samtliga begärda uppgifter och bilagor enligt angiven ordning i anbudsformuläret samt att ett anbud som inte innehåller samtliga efterfrågade uppgifter och handlingar kommer att förkastas.

Under AFB.22, *Förteckning över förfrågningsunderlag*, framgår vilka handlingar som förfrågningsunderlaget består av. Punkt 10 anger ej prissatta mängdförteckningar och punkt 13.1 anger anbudsformulär, daterat den 4 december 2015. Av anbudsformuläret framgår vidare att prissatta mängdförteckningar ska bifogas anbudet.

Av AFB.23, *Kompletterande förfrågningsunderlag*, framgår att eventuella förtydliganden, förändringar och/eller kompletteringar av förfrågningsunderlaget kommer att publiceras via e-avrop.

Förvaltningsrätten finner att de ovan återgivna administrativa föreskrifterna innebär ett obligatoriskt krav för anbudsgivare att bifoga prissatta mängdförteckningar till anbudet. Vidare anser förvaltningsrätten att Mjölby kommun genom KFU 2 genomfört en sådan förändring av förfrågningsunderlaget som avses i AFB.23, då den ursprungliga mängdförteckningen för va-arbeten har ändrats samt ett antal ritningar har reviderats. Utifrån formuleringen av AFB.23 får därmed dessa förändringar anses bli del av förfrågningsunderlaget på samma sätt som de ursprungliga delarna. Det obligatoriska kravet att prissätta mängdförteckningarna får därmed anses omfatta mängdförteckningarna i sin reviderade form, dvs. med beaktande av KFU 2.

Det är ostridigt att Befab inte har tagit hänsyn till den revidering av förfrågningsunderlaget som framgår av KFU 2. Det obligatoriska kravet att prissätta mängdförteckningarna kan således inte anses vara uppfyllt. Anbudet är därmed att betrakta som ofullständigt och skulle i enlighet med de administrativa föreskrifterna ha förkastats. Av utredningen framgår vidare att Mjölby kommun i efterhand reviderat Befabs sammanlagda anbudspris genom en omräkning där den förändrade mängdförteckningen i KFU 2 har beaktats.

Förvaltningsrätten anser inte att bristen i Befabs anbud är av så obetydlig art att det kan anses strida mot proportionalitetsprincipen att förkasta anbudet på den grunden. Däremot strider det mot såväl transparensprincipen som likabehandlingsprincipen att den upphandlande myndigheten på egen hand räknar om ett inlämnat anbud och bortser från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska utvärdera och pröva anbudet.

Genom att Mjölby kommunen felaktigt antagit Befabs anbud har Tasab, som i anbudssammanställning rangordnats på andra plats, lidit skada eller kan komma att lida skada. Det finns därmed skäl för ett ingripande enligt LOU. Mot bakgrund av att bristen ligger i att Befab inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav, samt att någon invändning inte gjorts om att rättelse inte skulle vara möjlig, finner förvaltningsrätten att ett ingripande i form av rättelse, på så sätt att Befabs anbud inte beaktas vid anbudsutvärderingen, är en tillräcklig åtgärd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Magnus Wickström

Föredragande har varit Henrik Walgeborg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.